

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST
STRATEGISCH VOETGANGERSPLAN 2012
Advies van de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie
10 juli 2012

Gezien het verzoek om advies aangevraagd door de Staatssecretaris voor Mobiliteit, de heer De Lille, omtrent het strategisch voetgangersplan, in eerste lezing goedgekeurd door de Regering op 16 mei 2012;

Gezien het Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 25 maart 2010 betreffende de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie;

Gezien de ontvangst van het strategisch voetgangersplan op 20 juni 2012;

Na horing van de afgevaardigde van het kabinet De Lille op 28 juni 2012;

Kwam de Commissie bijeen op 28 juni en op 10 juli 2012 en brengt op datum van 10 juli 2012 het volgende advies uit:

De Commissie dankt de Staatssecretaris dat hij het strategisch voetgangersplan ter advies voorlegt.

Ze waardeert niet alleen de kwaliteit en het stedelijke engagement in dit strategische plan, maar benadrukt ook het innoverende initiatief om een volwaardig strategisch plan aan voetgangers te besteden; voetgangers zijn immers een luik in de mobiliteit dat een steeds grotere rol zal spelen in een globale visie op de stad op lange termijn. De verwachte bevolkingstoename in het Brusselse Gewest zal de druk op de openbare ruimtes doen toenemen, met als gevolg dat een denkraam over het delen van die ruimte onder alle gebruikers niet langer kan uitblijven.

De Commissie wijst op het belang van de coördinatie van dit plan met de andere mobiliteitsplannen (IRIS-plan, gemeentelijke plannen, parkeerplan...) om de mobiliteit in de stad voor iedereen te waarborgen (binnen het BHG).

1. Openbare inrichting

Hoewel er geen rekening wordt gehouden met de inrichting van de openbare ruimte in dit voetgangersplan, al betreft het hier een strategisch plan, waardeert de Commissie het feit dat er in de G10 een "kader" werd uitgewerkt met criteria voor een goede inrichting van de openbare ruimte, hetgeen een globale aanpak creëert voor een aangename stadsomgeving voor voetgangers.

De Commissie stelt voor om binnen de G10 te specificeren dat het erom gaat een openbare ruimte te creëren die in harmonie is met de architectuur en de stedenbouw, en die beantwoordt aan de voorschriften voor een duurzame ontwikkeling.

De Commissie sluit zich aan bij het idee van een dicht netwerk en de ontwikkeling van een "voetgangskern" in de Vijfhoek. In die lijn stelt ze voor dat het centrum de ontwikkelingsvector wordt voor een echt voetgangersnetwerk.

Een Commissielid herinnert eraan dat het GPDO een voorafgaande effectenstudie voorziet voor de inplanting van een voetgangersnet in handelswijken.

2. Doorgangen - wandelpaden: veiligheid - onderhoud

In het kader van voetgangersinrichtingen aan de voet van gebouwen, tussen gebouwen of binnen in huizenblokken die een zo kort mogelijk traject voor voetgangers vormen, stelt de Commissie vast dat ze vaak niet erg veilig of netjes zijn.

Om de werking ervan te garanderen raadt de Commissie aan om aandacht te besteden aan de voorwaarden die met dergelijke inrichtingen gepaard moeten gaan (veiligheid, onderhoud...). Zo zou er een akkoord bereikt moeten worden opdat de Regering instaat voor het beheer ervan (vooral voor in het geval van erfdienstbaarheden). Ze vreest immers dat indien deze doorgangen door de privé beheerd worden, hun toegankelijkheid niet gegarandeerd kan worden.

Dergelijke doorgangen zijn momenteel nog niet erg talrijk en veeleer uitzonderlijk. De Commissie is van oordeel dat het gebruik ervan globaal zou verbeteren indien ze meer veralgemeend worden. Die veralgemening kan gefaciliteerd worden bij het ontwerp van nieuwe projecten, wanneer er van bij de start doorgangen voor voetgangers doorheen gebouwen of huizenblokken worden voorzien.

Bovendien vestigt de Commissie de aandacht op de ondergrondse doorgangen en oversteekplaatsen van de MIVB waarvan de veiligheid gegarandeerd moet worden. Ze stelt voor om deze aspecten binnen het voetgangersplan te behandelen.

3. Rooilijnen

De Commissie wijst erop dat de perceptie van de openbare ruimte een belangrijke rol speelt in de verplaatsingen, vooral voor voetgangers. Richting en afstand zijn immers zeer belangrijke elementen voor de voetganger, net als herkenningspunten. De Commissie raadt daarom aan om de rooilijnen van de bebouwing te behouden en blokken met een achteruitbouwstrook te vermijden: deze vormen een breuk in de structuur van de stad en bemoeilijken de perceptie van herkenningspunten.

4. Gedeelde ruimtes

De Commissie schaart zich achter het principe van gedeelde ruimtes (gelijkvloerse ruimtes waarbinnen de verschillende vervoermethodes naast elkaar bestaan) die geen echte verkeersvrije ruimtes, noch echte openbare wegen zijn.

De Commissie erkent het belang van deze zones die een andere benadering van de veiligheid bieden dankzij de inrichting van de openbare ruimte en de snelheidsbeperking van 20 km/u, en die bovendien mogelijkheden bieden om te leren "samen-leven".

5. Uitrusting van de openbare ruimtes

De Commissie wijst op het belang van een goed uitgeruste stad.

6. Coördinatie tussen het openbaarvervoernet en de voetgangerspaden

De Commissie stipt aan dat de beste manier om het aandeel voetgangers in de stad te verbeteren, uit een optimalisatie en verbetering van het openbaarvervoernet bestaat. Ze vraagt de Regering om binnen het beheerscontract van de MIVB toe te zien op een betere synergie tussen de openbaarvervoernetten en het netwerk van voetgangerspaden. Ook met de bestaande of toekomstige taxistandplaatsen zou er een vergelijkbare synergie tot stand moeten komen.

7. Operationeel karakter

De Commissie benadrukt dat het voetgangersplan, op verschillende schaalgroottes, vertaald moet worden in de voorschriften van de verschillende plannen: GPDO, BBP, GemOP...

Wat betreft de uitvoeringsplanning, stelt de Commissie voor om ambitieuzer te zijn en de voorgenomen acties en doelstellingen waar te maken tegen 2030 in plaats van 2040.